

Силабус навчальної дисципліни «Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти»

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2023-24 н.р. Четвертий курс VIII. семестр
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	--

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 4 Кількість годин: 120 Лекційні заняття: 30 Семінарські заняття: 30 Самостійна робота: 60 Форма підсумкового контролю - іспит
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Кіраль Катерина Бейлівна, викладач угорської мови та літератури, спеціаліст вищої категорії, старший викладач kiraly.katalin@kmf.org.ua консультації за домовленістю Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти» обов'язковий освітній компонент ОПІ підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на такі обов'язкові навчальні компоненти: «Вступ до фаху», «Загальні основи педагогіки та дошкільної педагогіки», «Дитяча психологія», «Дитяча література. Теорія та методика ознайомлення дітей з літературною творчістю в ЗДО», «Культура мовлення і практикум з виразного читання. Логопедія», «Організація та планування діяльності дітей у ЗДО».
Анотація дисципліни, мета та очікувані	Навчальна дисципліна «Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти» передбачає підготовку

**програмні результати
навчальної дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

здобувачів освіти до виконання основних професійних функцій у сфері комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.

Завданням методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку є – реалізація комунікативного чинника мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.

Навчальний курс дошкільної лінгводидактики має підготувати майбутнього спеціаліста дошкільної освіти до здійснення стратегічних професійно–педагогічних функцій вихователя, а саме навчання мови, розвиток мовлення, мовленнєвого виховання і соціалізації дитини.

Мета вивчення дисципліни надання здобувачам освіти знань про форми і засоби, прийоми та методи навчання дітей рідної мови, специфіку педагогічної діяльності, спрямовану на формування мовленнєвих навичок у дітей, розкриття закономірностей розвитку мовлення дітей на різних вікових етапах.

Основні завдання курсу:

Ознайомити здобувачів освіти з Базовим компонентом дошкільної освіти (Освітній напрям «Мовлення дитини, Основи грамоти»).

Озброїти здобувачів освіти спеціальними знаннями, щодо вивчення дітей, організації їхньої і власної діяльності, педагогічної взаємодії, використання ефективних методів навчання.

Відрізняючою особливістю сучасних курсів з методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку є їх орієнтація на розвиток мовної особистості майбутнього педагога.

Компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

КС-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-5. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).

КС-6. Здатність до розвитку сенсорно-перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього та дошкільного віку.

КС-8. Здатність до навчання дітей раннього та дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

КС-9. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього та дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

КС-10. Здатність до розвитку мовлення у дітей раннього та дошкільного віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими .

КС-11. Здатність до організації та керівництва ігровою, художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього та дошкільного віку.

КС-13. Здатність до індивідуального та диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-14. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває протягом усього життя людини.

КС-15. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

Програмні результати навчання:

ПР-01. Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та дошкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини.

ПР-02. Вміти планувати та організувати освітній процес в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПР-03. Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей раннього та дошкільного віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

ПР-04. Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина–заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізація в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-05. Виявляти та узагальнювати результати діяльності дітей раннього та дошкільного віку з використанням педагогічних технологій.

ПР-06. Дотримуватися морально-етичних норм. Формувати моральні цінності у дітей раннього та дошкільного віку.

ПР-07. Демонструвати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

ПР-08. Осмислювати і визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми раннього та дошкільного віку

ПР-09. Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практична, ігрова, мистецька, пізнавальна) та організовувати їх відповідно до освітніх програм.

ПР-12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії.

ПР-13. Знати і використовувати в практичній діяльності нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти.

ПР-15. Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей раннього та дошкільного віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

ПР-16. Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей раннього та дошкільного віку різного рівня розвитку.

ПР-17. Формувати національно патріотичні почуття та ціннісне ставлення у дітей раннього та дошкільного віку до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур.

ПР-18. Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей раннього та дошкільного віку.

ПР-19. Здійснювати самоосвіту, самовдосконалення, самореалізацію в професійній діяльності, впроваджувати перспективний педагогічний досвід та інноваційні технології в освітній процес закладу дошкільної освіти.

ПР-20. Застосовувати принципи індивідуального та диференційованого розвитку дітей раннього та дошкільного віку в організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

ПР-21. Забезпечувати розвиток базових якостей особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-22. Створювати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей раннього та дошкільного віку.

ПР-23. Керувати власною активністю відповідно до особистісних цінностей з урахуванням умов, цілей, завдань освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти.

Програма навчальної дисципліни містить 4 змістовні модулі:

Змістовий модуль 1. Загальні основи методики розвитку мовлення.

Тема 1. Особливості і завдання формування комунікативно-мовленнєвих умінь і навичок.

Тема 2. Історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики.

Тема 3. Завдання, зміст, засоби розвитку мовлення дітей.

Тема 4. Форми роботи з розвитку мовлення в закладах дошкільної освіти.

Тема 5. Методи і прийоми формування мовленнєвого спілкування дітей передшкільного віку.

Модульна контрольна робота №1.

Змістовний модуль 2. Теорія та методика розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку в навчально-мовленнєвій діяльності.

Тема 6. Загальна характеристика мовленнєвого розвитку на етапі раннього дитинства. Розвиток мовлення у дітей першого-другого років життя.

Тема 7. Розвиток мовлення у дітей третього року життя. Методика проведення ігор-занять з розвитку мовлення у ранньому віці.

Тема 8. Виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку.

Тема 9. Теорія і технологія формування граматично правильного мовлення у дітей дошкільного віку.

Тема 10. Теорія і технологія розвитку зв'язного мовлення у дошкільників: діалогічне й монологічне мовлення.

Модульна контрольна робота №2.

Змістовний модуль 3. Організація мовленнєвої роботи з дошкільниками в інтегрованому просторі дошкільного навчального закладу та в процесі підготовки їх до школи.

Тема 11. Інтеграція роботи з розвитку мовлення в різні види дитячої діяльності.

Тема 12. Гра і дитяча творчість як ефективні засоби розвитку мовлення.

Тема 13. Методика роботи з дидактичними картинками.

Тема 14. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку.

Тема 15. Методика роботи з поетичними творами та бесідами після художнього читання.

Тема 16. Методика проведення занять з художньої літератури у різних вікових групах.

Тема 17. Методика організації театралізованої діяльності для дітей різних вікових груп. Модульна контрольна робота №3.

Змістовний модуль 4. Теоретико-методологічні засади мовленнєвої підготовки дітей до школи.

Тема 18. Методика ознайомлення дітей з поняттями «слово», «речення», навчання дітей звукового аналізу слів.

Тема 19. Навчання елементів грамоти.

Тема 20. Спільна робота закладу дошкільної освіти і сім'ї з розвитку мовлення дітей. Модульна контрольна робота №4.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Контроль навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти проводиться відповідно до критеріїв оцінювання теоретичної і практичної підготовки та охоплює поточний контроль: усне та письмове опитування, виступи, експрес-контроль; тематичний (модульний) контроль у формі контрольної роботи, виконання тестових завдань та підсумковий контроль у формі екзамену.

Екзамен проводиться в усній формі, кожен варіант включає 3 питання.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання. Перевірка знань і присвоєння балів відбувається на семінарському (практичному) занятті.

Оцінка за змістовні модулі визначається як сума балів за :

- відвідування занять та написання конспектів;
- усні відповіді на практичних заняттях;
- виконання практичних завдань;
- контрольні роботи;
- виконання самостійної роботи.

№	Склад та види умов виконання програми	к-ть	макс. бал/шт.	всього
1	активна участь на практичних заняття	11	1	11
2	усні відповіді на практичних заняттях	3	5	15
4.	контрольні роботи	4	5	20
5.	виконання самостійної роботи (дослідницько пошукова робота)	14	1	14
	Іспит	40	1	40
	Всього:			100

При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, здобувачі фахової передвищої освіти можуть набрати максимум 100 балів.

При успішному складанні завдання іспиту, здобувач фахової передвищої освіти може отримати максимум 40 балів.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі фахової передвищої освіти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 60 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.

Підсумки складання екзамену (заліку)

A vizsga (beszámoló) eredményeinek összesítése

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90-100	A	відмінно	5	зараховано
82-89	B	добре	4	
75-81	C			
64-74	D			
60-63	E	задовільно	3	не зараховано з можливістю
35-59	FX	незадовільно	2	

			з можливістю повторного складання		повторного складання
	0-34	F	незадовільн о з обов'язкови м повторним вивченням дисципліни	2	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p>Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom .</p> <p>Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани семінарських занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань (реферат, презентація) і самостійної роботи.</p>				
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт) затверджений від 12.01. 2021р. №33 https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf 2. Я у світі Програма розвитку дитини від народження до шести років/ О.П.Аксьонова, АМ.Аніщук, Л.В. Артемова, та ін., наук кер. О.Л. Кононко – Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна» 2019, - 488с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/programma-ya-y-sviti.pdf 3. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан, за заг. ред.О.В. Низковської, 2017 – 256с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/Bila_Programa_Ukrdoshkillja_2017.pdf 4. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку “Соняшник” / Л. В. Калуська. — Вид. 3-тє, доп.. — Тернопіль : Мандрівенць, 2023. — 210 с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2023/15.03.2023/Kompl.prohrama.rozvytku.ditey.doshk.viku.2023-SONYASHNYK.15.03.2023.pdf 5. Програма освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В.А. Воронов, К.В. Ковальчук, Н.В. Піканова, О.Д. Рейпольська, С.О. Си,..соєва, 				

- К.Ю. Станкевич. – Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. – 130 с.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/2022/09/02/Prohrama.osv.ditey.rannohe.ta.doshkil.viku-OSV.I.PIKLUVANNYA.02.09.2022.pdf>
6. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л.Богініч, В.М.Вертугіна, О.М. Половіна [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - К. : Київ. унт ім. Б. Грінченка, 2020. - 440 с
7. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. ред. Г.В. Беленька ; авт. кол.:Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна та ін. – К.: Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. – 568 с.
8. Атрощенко Т. О. Методика викладання дисциплін лінгводидактичного циклу/ Київ: Кондор, 2016. (КМФ)
- 9.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / А.М. Богуш, Н.В. Гавриш. – К.: Видавничий дім «Слово», 2011(2015). – 704 с. (КМФ)
- 10.Dankó Ervinné. Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában. Flaccus Kiadó, 2016. (КМФ)
- 11.Gósy Mária: A beszédészlelés és a beszédmegértés folyamata, Bp., 1992.
- 12.Nagy J. József (szerk.): Anyanyelvi tantárgy-pedagógia. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1993. (КМФ)
- 13.Zilahi Józsefné: Óvodai nevelés játékkal, mesével, Eötvös József Könyvkiadó, Bp., 1997. (КМФ)
- 14.Zilahi Józsefné. Mese-vers az óvodában, Eötvös József Könyvkiadó, Bp., 1997. . (КМФ)
- 15.Zilahi Józsefné: Mese-vers az óvodában, Szöveggyűjtemény, Eötvös József Könyvkiadó, Bp. 1996. (КМФ)

Додаткова

- 1.Büky Béla. A beszédtanítás pszichológiája, Tankönyvkiadó, Bp., 1977. (КМФ)
- 2.Dankó Ervinné dr.: Irodalmi nevelés az óvodában, Okker Oktatási, Kiadói és Kereskedelmi Kft., Bp. 2004. (КМФ)
- 3.Dr. Kovács György-Baffy Dezső: Óvodapedagógiai példatár, Tankönyvkiadó, Bp., 1984. (КМФ)
- 4.Forrai Katalin: Ének az óvodában, Zeneműkiadó, Bp., 1987. (КМФ)
- 5.Hernádi Sándor. Magyar szó, magyar beszéd. Osiris Kiadó, Bp., 1996.
- 6.Kajdi Alexandra: Anya - nyelv – játék - Játékos anyanyelvi fejlesztő gyakorlatok óvodásoknak és kisiskolásoknak, Tinta Könyvkiadó, 2016.
- 7.Kudarc nélkül az iskolában. Szerk: Porkolábné dr. Balogh Katalin. Alex-típo, Bp. 1993. (КМФ)
- 8.Mohos Sándor, Giró-Szász Lászlóné; Grausz Lászlóné: Nyelvi és kommunikációs ismeretek, Képzőművészeti Kiadó, 2003. (КМФ)

9.Montágh Imre – Montághné Riener Nelli – Vinczéné Bíró Etelka: Gyakori beszédhibák gyermekkorban. Holnap Kiadó, Budapest, 2018. (KMF)

10.Wacha Imre: A tiszta beszéd, Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2015. (KMF)

Интернет-ресурси

1. <https://docplayer.hu/9887107-Ovodapedagogiai-modszertani-kezikonyv.html>

2. <http://194.44.152.155/elib/local/sk727623.pdf>

3. <https://mek.oszk.hu/02900/02902/02902.htm?fbclid=IwAR12xANT1ZUKLcKQf4MEB4->

[luo0zjGVl4Yvi6C3saHI9Vc6avJUHpWs6fQ](https://mek.oszk.hu/02900/02902/02902.htm?fbclid=IwAR12xANT1ZUKLcKQf4MEB4-luo0zjGVl4Yvi6C3saHI9Vc6avJUHpWs6fQ)